

AALBORG UNIVERSITY
DENMARK

Aalborg Universitet

Ressourcesamling om arbejdspladslæring

Larsen, Malene Charlotte

Publication date:
2006

Document Version
Også kaldet Forlagets PDF

[Link to publication from Aalborg University](#)

Citation for published version (APA):
Larsen, M. C. (2006). *Ressourcesamling om arbejdspladslæring*. Aalborg Universitetsforlag.

General rights

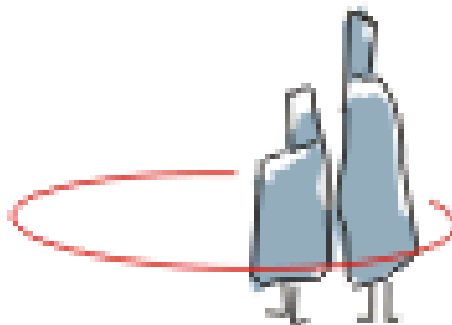
Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal -

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at vbn@aub.aau.dk providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

RESSOURCESAMLING OM ARBEJDSPLADSLÆRING

Rapport udarbejdet af:
Malene C. Larsen
(malene.larsen@post.cybercity.dk)

for
e·Learning Lab
www.ell.aau.dk
Institut for Kommunikation
Aalborg Universitet, januar 2006

Ressourcer inden for arbejdspladslæring

Denne rapport er udarbejdet som en ressourcesamling inden for feltet arbejdspladslæring. I første omgang er rapporten gennemført i relation til EU-projektet Work@Learn, som e-Learning Lab, Aalborg Universitet, deltager i, men kan dog være nyttig for alle, der har en interesse i arbejdspladslæring og ønsker at danne et overblik over, hvilke ressourcer der findes på området.

Nærværende rapport indeholder således en række – overvejende danske – ressourcer inden for arbejdspladslæring. Grundet projektets formål har rapporten et særligt fokus på *arbejdspladslæring med IKT* og *arbejdspladslæring for kortuddannede*.

Ressourcerne er fremkommet primært ud fra søgninger på nettet. Disse søgninger har f.eks. været: 'arbejdspladslæring, IKT', 'arbejdspladslæring', 'efteruddannelse, arbejde', 'læring, arbejde', 'workplace learning', 'work based learning', 'kompetenceudvikling', 'e-læring', 'e-learning', 'kortuddannede, læring' og lignende. Ligeledes er mange af ressourcerne fundet frem til via hinanden i form af henvisninger, links, samarbejdspartnere, projekter osv.

I rapporten er ressourcerne for overskuelighedens skyld inddelt i en række kategorier.

Oversigt

Ressourcerne er inddelt i følgende kategorier:

Litteratur om arbejdspladslæring – med IKT.....	2
Litteratur om arbejdspladslæring – generelt	3
Litteratur om voksenlæring med IKT	6
Litteratur om voksenlæring – uden <i>direkte</i> relation til læring på arbejdspladsen.....	6
Metoder	7
Resultater fra forskning og projekter om arbejdspladslæring.....	8
Artikler og papers.....	11
Tidsskrifter og journals	12
Netværk og centre	15
Projekter om arbejdspladslæring for kortuddannede – mulige kontakter	20
Personer.....	23
Virksomheder.....	26
Diverse hjemmesider og relevante links	27

Litteratur om arbejdspladslæring – med IKT

Høyrup, Steen, Clematide, Bruno og Andersen, Vibeke (2004): *Arbejdspladsen som læringsmiljø*, Roskilde Universitetsforlag, 2004 – kan bestilles på

www.samfundslitteratur.dk/shop/books/book.do?action=find&ean=9788778672797

- Kort beskrivelse: Med fokus på to centrale begreber, læringsmiljø og læringsformer, præsenterer antologien en række erfaringer med forskellige former for praksislæring, iscenesat læring, reflektiv læring og facilitering af læring på arbejdspladsen – alle erfaringer, der er baseret på forsknings- og udviklingsarbejder samt forskellige former for konsulentarbejde. Desuden diskuteres det, hvilke forudsætninger der fremmer og hæmmer mulighederne for læring på arbejdspladsen, herunder informationsteknologiens betydning.

- Især interessant ift. arbejdspladslæring med IKT: Artiklen *Selvledelse under systemkontrol – om IKT og læringsmiljøer i arbejdet* af Flemming Nielsen & Vibeke Andersen

Jensen, Carsten Nejst (Red.) (2005): *Voksnes læringsrum*, Billesøe og Baltser, 2005 – kan bestilles på <http://shop.billesoe.dk/product.asp?product=461&lang=dk>

- Kort beskrivelse: Voksne lærer på mange måder og i vidt forskellige sammenhænge, så som uddannelse, arbejde og fritidsliv. I denne antologi går forfatterne ind i de forskellige 'rum' og ser på, hvad der læres og hvordan. Bogen beskriver dels den læring, som vi kan hente i rummene, og dels de teorier, der ligger bag voksnes læring.
- Især interessant ift. arbejdspladslæring: Kap. 20 – 22 (*Voksnes læring med udgangspunkt i arbejdslivet* – herunder Andersen, Tem Frank: *Erfaringer med e-læring i små og mellemstore virksomheder i Norden*)
- Især interessant ift. arbejdspladslæring med IKT: Kap. 27 – 29 (*Voksnes læring med udgangspunkt i internettet*).

Kanstrup, Anne-Marie (Red.) (2004): *E-læring på arbejde*, Roskilde Universitetsforlag, 2004 – kan bestilles på <http://www.samfundslitteratur.dk/shop/books/book.do?action=find&id=652066>

- Kort beskrivelse: Antologien 'E-læring på arbejde' sætter fokus på koblingen mellem e-læring og arbejdspladslæring gennem 9 artikler skrevet af forskere fra Danmark, Norge og Sverige. Nogle artikler skaber overblik over områderne e-læring og arbejdspladslæring og sætter fokus på vigtige begreber som teknologi, (e)læring samt individ og organisation. Andre artikler dykker ned i specifikke temaer som: organisering af e-læring på arbejdspladsen, design af e-lærings platforme til arbejdspladslæring, støtte af e-læring på arbejdspladsen mm. Fælles for artiklerne er at de alle præsenterer empiriske eksempler på e-læring på arbejde.
- Indhold:
 - o Dirckinck-Holmfeld, Lone: *Et europæisk perspektiv på e-læring*
 - o Elkjær, Bente: *Organisatorisk læring i et organisationsudviklingsprojekt*
 - o Brøndsted, Jens: *It-systemer til støtte for videnledelse - epistemisk værktøj eller politisk medspiller?*
 - o Lahn, Leif Christian: *Dilemmaer i udviklingen af e-læring på arbejdspladsen*
 - o Åberg, Carina og Svensson, Lennart: *Arbejdspladsen - en arena for uddannelse og læring*
 - o Thång, Per-Olof og Wärvik, Gun-Britt: *Arbejdspladslæring med ikt-støtte i svensk industri*
 - o Semey, Mette Dauer: *Digitale rollespil i produktionshallen*
 - o Hansen, Hege-René Åsand, Mørch, Anders og Ludvigsen, Sten: *Superbrugere: en strategi for ikt-omstilling*
 - o Kanstrup, Anne Marie: *E-læring bag facaden: om værdien af lokale gartnere*

Der er øvrige tekster om arbejdspladslæring med IKT. Disse er placeret under 'Artikler og papers' eller 'Tidsskrifter og journals'.

Litteratur om arbejdspladslæring – generelt

Boud, David og Garrick, John (Red.) (1999): *Understanding Learning at Work*, Routledge, 1999 – kan downloades på <http://www.ebookmall.com/ebook/74100-ebook.htm>

- Kort beskrivelse: This volume brings together leading experts from the United States, Britain, Australia and New Zealand to critically evaluate the current debates on workplace learning and propose directions for future developments in both research and practice.

Abrahamsson, Kenneth, Abrahamsson, Lena, Björkman, Torsten, Ellström, Per-Erik og Johansson Jan (Red.) (2002): *Utbildning, kompetens och arbete*, Studentlitteratur, 2004 – kan bestilles på <http://www.studentlitteratur.se/o.o.i.s?id=1488&artnr=8059-01&csid=19&mp=1923>.

- Kort beskrivelse: En översiktsbild presenteras av forskning om samspelet mellan utbildning, yrkesverksamhet och lärande. Boken är tänkt att överbrygga klyftan mellan en i huvudsak utbildningsinriktad forskning och en forskning med tonvikt på lärande, utveckling och förändring. Fokus är kompetensförsörjningen till och inom arbetslivet.

Elkjær, Bente (2005): *Når læring går på arbejde. Et pragmatisk blik på læring i arbejdslivet*, Forlaget Samfundslitteratur, 2005– kan bestilles på http://www.forlaget.dk/Visning_af_titel.242.0.html?&cHash=3626a212eb&ean=9788759310540&encryptionKey=.

- Kort beskrivelse: I denne bog argumenterer Bente Elkjær for, at udvikling og fornyelse af organisationer handler om læring, men ikke den form for læring, som vi normalt forbinder med læring. I Elkjærs pragmatiske forståelse af læring i arbejdslivet er fokus ikke ensidigt på hverken læring hos enkeltindividet eller læringens omgivelser i praksisfællesskaber, men i stedet på begge samtidigt. Det handler om at forstå organisationer som arenaer, hvori der altid vil være spændinger eller konflikter. De resulterer ind i mellem i sammenstød, der kan være mere eller mindre konstruktive. Men det er i den ”spændingsfyldte” virksomhed, at muligheden for at lære – at tænke og handle på nye måder – kan opstå. Læring i arbejdslivet handler om håndtering af uenigheder, og det er på en virksomheds succes med at arbejde med dens konflikter, at man skal kende en lærende organisation.

Elkjær, Bente, Andersen, Vibeke, Antonacopoulou, Elena, Jarvis, Peter og Pedersen, Steen Højrup (2005): *Learning, Working and Living. Mapping the Terrain of Working Life Learning*, Palgrave Macmillan, 2005 – kan bestilles på <http://www.palgrave.com/products/Catalogue.aspx?is=1403947678>.

- Kort beskrivelse: Debate about organization and workplace learning has now moved on from viewing learning as a way of fostering control, to paving the way for viewing learning, working and living in the context of organizational complexity. The book suggests that by focusing on learning as a way of living, the needs of production can be reconciled with the need for employees to have satisfying engagement with their work.

Elkjær, Bente og Lysgaard, Anne-Grete (2002): *Med læreprocessens blik: En undersøgelse af konsulentprojekter i mindre virksomheder*, Samfundslitteratur, 2002 – kan bestilles på <https://www.bog.schultz.dk/Soegninger/Bogvisning.aspx?varenr=W253955>.

- Kort beskrivelse: Der findes en del litteratur om, hvad man bør gøre, hvis man vil udvikle organisatorisk læring og Lærende Organisationer. Og der findes ganske lidt om, hvad der faktisk foregår i danske virksomheder i dag - især hvad angår mindre virksomheder. På baggrund af 6 cases fra mindre virksomheder forsøger forfatterne at råde bod på dette tomrum.

Illeris, Knud (2004): *Læring i arbejdslivet*, Roskilde Universitetsforlag, 2004 – kan bestilles på http://www.ruforlag.dk/Visning_af_titel.244.0.html?&cHash=5b9de7a879&ean=9788778672896&encryptionKey=

- Fås også på engelsk: *Learning in Working Life* – kan bestilles på http://www.ruforlag.dk/Visning_af_titel.244.0.html?&cHash=f4ecdc0c1f&ean=9788778672957&encryptionKey=
- Kort beskrivelse: Efter godt tre år afsluttes forskningsprogrammet 'Læring i arbejdslivet' med denne sammenfattende og konkluderende bog. Der er tale om en up-to-date grundbog, som for første gang på dansk giver en sammenhængende fremstilling af hele dette spændende forskningsfelt med alle dets udfordringer og muligheder.
- Især interessant ift. arbejdspladslæring med IKT: Kap. 5.5. (*IKT som en del af læringsmiljøet*) og kap. 6.3. (*IKT-medierede læreprocesser*).

Illeris, Knud (Red.) (2002): *Udspil om læring i arbejdslivet*, Roskilde Universitetsforlag, 2002 – kan bestilles på <http://www.samfundslitteratur.dk/shop/books/book.do?action=find&id=641057>

- Kort beskrivelse: Første udgivelse fra Learning Lab Denmarks konsortium for forskning i læring i arbejdslivet. Indeholder 8 artikler skrevet af konsortiets forskere som en aktuell kortlægning af centrale problemstillinger på området. Nogle bidrag drejer sig om praksisrettede up-to-date erfaringer om læring på arbejdspladsen, IKT-læring i arbejdslivet og samspillet mellem læring i det daglige arbejde og læring i arbejdsrelaterede uddannelses- og kursusforløb.

Høyrup, Steen, Pedersen, Kim, Rattleff, Pernille og Wahlgren, Bjarne (2002): *Refleksion og læring. Kompetenceudvikling i arbejdet*, Samfundslitteratur, 2002 – kan bestilles på <http://www.samfundslitteratur.dk/shop/books/book.do?action=find&ean=9788759320006>

- Kort beskrivelse: Bogen behandler et af de helt centrale pædagogiske spørgsmål, nemlig spørgsmålet om, hvordan vi lærer gennem erfaringer. I bogen stilles spørgsmålet mere specifikt i forhold til den læring, som foregår i arbejdslivet. Med udgangspunkt i international forskning på området opsamler bogens første del viden om kompetenceudvikling i arbejdslivet og belyser den rolle, som bl.a. produktionsprocessen og arbejdspladsens kultur spiller i denne sammenhæng. En væsentlig del af den læring, som sker i arbejdslivet, knytter sig til deltagernes erfaringer. De fleste teoretikere er enige om, at refleksion udgør en væsentlig del af denne læring. Men de er ikke enige om, hvad refleksion er. For at skabe større klarhed over refleksionsbegrebet præsenterer i bogens andel del en række førende teoretikers opfattelser. Det drejer sig om John Dewey, Donald Schön, Hubert og Start Dreyfuss, David Kolb, Peter Jarvis, Jack Mezirow og Stephen Brookfield.

Jørgensen, Christian Helms og Bottrup, Pernille (Red.) (2004): *Læring i et spændingsfelt - mellem uddannelse og arbejde*, Roskilde Universitetsforlag, 2004 – kan bestilles på http://www.ruforlag.dk/Visning_af_titel.244.0.html?&cHash=ef58292a58&ean=9788778672742&encryptionKey=

- Kort beskrivelse: Antologien bidrager til en bedre forståelse af samspilsproblemet karakter og årsager, samtidig med at den udvikler forslag til dets løsning. Hvorfor opleves uddannelse og arbejde som forskellige verdener? På hvilke områder er der en pointe i at fastholde forskelligheden? Og hvordan kan man i praksis bygge bro mellem uddannelse og arbejde?

Larsen, Henrik Holt og Svabo, Connie (2002): *Fra kursus til kompetenceudvikling på jobbet*, Jurist- og Økonomforbundet, 2002 – kan bestilles på <http://www.e-boghandel.dk/shop/item.asp?id=186409>.

- Kort beskrivelse: Personlig og faglig udvikling i jobsammenhæng er temaet for denne bog. Omdrejningspunktet er læring og kompetenceudvikling set både i et medarbejder- og et organisationsperspektiv. Bogen fortæller, hvordan det kan håndteres og beskriver en række cases. Bogen tegner i første del et teoretisk billede af aktuell forskning inden for læring på jobbet.

Meier, Flemming (m.fl.) (2000): *Arbejdspladslæring - Notat om viden, udviklingsprojekter og perspektiver*, Udviklingscenteret for folkeoplysning og voksenundervisning, 2000 – kan downloades på http://us.uvm.dk/videre/voksenuddannelse_dk/liva/A-notatet.pdf.

- Kort beskrivelse: Notatet beskriver, hvilken aktuell viden, der eksisterer om arbejdspladslæring. Notatet indkredser væsentlige problemstillinger, præsenterer eksempler på praktiske erfaringer fra konkrete udviklingsaktiviteter og vurderer behov og perspektiver for forsknings- og udviklingsaktiviteter på området. Notatet er en del LIVA-projektet under Undervisningsministeriet.

Sørensen, Kim og Vedel, Gitte (2002): *Arbejdsnotat om virksomheders læringsstrategier. Analyser af læring i virksomheder og samspillet med erhvervsrettet uddannelse*, Teknologisk Institut, Udarbejdet for Undervisningsministeriet, 2002 – kan downloades på http://www.teknologisk.dk/_root/media/UVMrapport%20juni02.pdf.

- Kort beskrivelse: Undervisningsministeriet har bedt Teknologisk Institut om at udarbejde et arbejdsnotat, der dels giver en status over, hvad vi i Danmark har af analyser af virksomheders læringsstrategier, og dels giver et bud på hvordan samspillet kan styrkes mellem intern læring i virksomheder og eksternt læring på arbejdsmarkedsuddannelserne.

Litteratur om voksenlæring med IKT

Geysner, Martin Gudnæs (m.fl.) (2000): *Virtualitet og læring - et notat om viden, erfaringer og indsatsområder*, Udviklingscenteret for folkeoplysning og voksenundervisning, 2000 – kan downloades på http://us.uvm.dk/videre/voksenuddannelse_dk/liva/V-notatet.pdf.

- Kort beskrivelse: Notatet beskriver, hvilken aktuell viden, der eksisterer om virtuel læring for voksne, særligt i forbindelse med livslang læring. Notatet er en del LIVA-projektet under Undervisningsministeriet.

Litteratur om voksenlæring – uden direkte relation til læring på arbejdspladsen

Geysner, Martin Gudnæs (m.fl.) (2000): *LIVA på tværs - et tværgående notat om læringsmønstre og indsatser*, Udviklingscenteret for folkeoplysning og voksenundervisning, 2000 – kan downloades på http://us.uvm.dk/videre/voksenuddannelse_dk/liva/T-notatet.pdf.

- Kort beskrivelse: Notatet gennemgår væsentlige bidrag til teorier om læring, perspektiverer livslang læring i forhold til forskellige befolkningsgrupperinger, samt opsamler anbefalinger om forskning, forsøgs- og udviklingsarbejde i de tre første notater i LIVA-projektet under Undervisningsministeriet.

Illeris, Knud (2003): *Voksenuddannelse og voksenlæring*, Roskilde Universitetsforlag, 2003 – kan bestilles på http://www.ruforlag.dk/Visning_af_titel.244.0.html?&cHash=50275162e3&ean=9788778672605.

- Fås også på engelsk: *Adult education and adult learning*, – kan bestilles på <http://www.samfundslitteratur.dk/shop/books/book.do?action=find&id=654893>.
- Kort beskrivelse: Bogen forstår voksenuddannelserne ud fra et dobbelt perspektiv. På den ene side beskrives de presserende samfundsmæssige fordringer bundet op moderne paroler om livslang læring og kompetenceudvikling. På den anden side udfoldes en dybtgående indsigt i voksnes læreprocesser og en omfattende forskning i voksenuddannelserne set fra et deltagerperspektiv.

Illeris, Knud og Berri, Signe (2005): *Tekster om voksenlæring*, Roskilde Universitetsforlag, 2005 – kan bestilles på <http://www.samfundslitteratur.dk/shop/books/book.do?action=find&id=652577>.

- Kort beskrivelse: Indeholder 27 udvalgte tekster på dansk, der tilsammen dækker et bredt internationalt spektrum af de vigtigste tilgange og forfattere inden for voksenlæring og voksenuddannelse.

Nordentoft, Agnethe (m.fl.) (2000): *Læring i livet i fritiden – Notat om begreber, viden og erfaringer*, Udviklingscenteret for folkeoplysning og voksenundervisning, 2000 - kan downloades på http://us.uvm.dk/videre/voksenuddannelse_dk/liva/L-notatet.pdf.

- Kort beskrivelse: Notatet beskriver, hvilken aktuel viden, der eksisterer om "læring i livet i fritiden", særligt i forbindelse med livslang læring. Notatet fokuserer på hvad og hvordan voksne lærer, når de ikke er beskæftiget med erhvervsudøvelse eller formel uddannelse. Afslutningsvis peges der på forsknings- og udviklingsområder vedrørende læring i livet i fritiden. Notatet er en del LIVA-projektet under Undervisningsministeriet.

Metoder

Andersen, Vibeke, Nielsen, Flemming, Gleerup, Janne, og Andersen, Anders Siig (2005): *Proces- og analyseværktøjer*, 6. rapport fra projektet 'Læringsmiljøer på arbejdspladsen', Institut for Uddannelsesforskning, RUC, og Institut for Ledelse og Produktion, DTU, 2005 – rapporten kan downloades på <http://www.ild.dk/consortia/workplacelearning/files/rapport6/da>.

- Kort beskrivelse: Denne rapport fra projektet "Læringsmiljøer på arbejdspladsen" består af et udvalg af de proces- og analyseværktøjer, som forfatterne har udviklet og anvendt i forbindelse med projektet. Rapporten indeholder også vurderinger af metodernes anvendelighed, samt hvordan den kan anvendes på andre arbejdspladser.

Christensen, Albert Astrup og Gottlieb, Susanne (2003): *Læring på jobbet – strategier og systematik, ideer og metoder*, publikation udgivet af Undervisningsministeriet, Uddannelsesstyrelsen, Område for de erhvervsfaglige uddannelser, 2003 – er tilgængelig på <http://pub.uvm.dk/2003/joblaering/2003>.

- Kort beskrivelse: Hæftet handler om, hvordan man på flere erhvervsskoler har arbejdet strategisk og systematisk med udvikling af lærernes faglige og pædagogiske kompetencer - på jobbet og i samarbejde med kolleger eller i team. Publikationen indgår i Uddannelsesstyrelsens temahæfteserie som nr. 6 - 2003 og under temaet udvikling af undervisnings- og ledelseskompetence.

Resultater fra forskning og projekter om arbejdspladslæring

Andersen, Anders Siig og Gleerup, Janne (2005): *HTX lærernes læringsmiljø ved CEU Kolding*, Institut for Uddannelsesforskning, RUC & Institut for Ledelse og Produktion, DTU, 2005 – kan downloades på <http://www.lld.dk/consortia/workplacelearning/files/rapport3/da>.

- Kort beskrivelse: 3. rapport fra projektet 'Læringsmiljøer på arbejdspladsen'. Rapporten formidler nogle resultater fra en undersøgelse af læringsmiljøet i HTX-uddannelsen ved CEU Kolding.

Andersen, Vibeke, Andersen, Anders Siig og Gleerup, Janne (2005): *Læringsmiljøer og projekter i Skatteministeriets Departement - et resume*, Institut for Uddannelsesforskning, RUC & Institut for Ledelse og Produktion, DTU, 2005 – kan downloades på <http://www.lld.dk/consortia/workplacelearning/files/resume/da>.

- Kort beskrivelse: Resume af rapporten 'Læringsmiljøer i Skatteministeriets Departement'.

Andersen, Vibeke og Nielsen, Flemming (2005): *Læringsmiljøer på arbejdspladsen i Danmarks Fødevareforskning*, Institut for Uddannelsesforskning, RUC & Institut for Ledelse og Produktion, DTU, 2005 – kan downloades på <http://www.lld.dk/consortia/workplacelearning/files/rapport4/da>.

- Kort beskrivelse: 4. rapport fra projektet 'Læringsmiljøer på arbejdspladsen'. Rapporten beskriver nogle af resultaterne af en undersøgelse af læringsmiljøer i Danmarks Fødevareforskning.

Bisgaard, Else, Jensen, Bent Fenger, Rasmussen, Annette og Rasmussen, Palle (Red.) (2006): *Voksenundervisning på arbejde - kompetenceudvikling i udkantsområder*, Aalborg Universitetsforlag, udkommer februar 2006 – kan bestilles her <http://www.undervisning.viborgamt.dk/sw4365.asp>.

- Kort beskrivelse: Denne antologi vil samle op på foreløbige erfaringer og resultater fra KOM-UD-projektet (Kompetenceudvikling i udkantsområder). Bogen giver pejlemærker for fortsat kvalitetsudvikling af VUC og efterspørgselsrettet voksenuddannelse.
- Indholdsfortegnelsen kan ses her <http://www.undervisning.viborgamt.dk/graphics/vibamt/Kom-ud/Officielledokumenter/bog-indholdsfortegnelse.doc>

Bjerring, Bodil og Keller, Hanne.Dauer (2004): *Barrierer og udviklingsveje: Resultaterne af en empirisk undersøgelse*, Forskningsrapport nr. 2, Institut for Læring, 2004 – kan downloades på http://www.learning.aau.dk/download/Forskningsrapporter/Rapport_2_8790934806.pdf.

- Kort beskrivelse: Denne rapport formidler resultaterne fra arbejdet med at afdække barrierer for kortuddannede kvinders deltagelse i erhvervsfaglig videreuddannelse. Den præsenterer undersøgelsesresultater fra en empirisk undersøgelse, foretaget i 2003 og afslutter sammen med det statistiske arbejde fase 2 i projektet.

Bottrup, Pernille , Hvenegaard, Hans, Hasle, Peter, og Jensen, Per Langaa (2004): *Når vaner udfordres - på vej mod en lærende sikkerhedsorganisation?*, Arbejds miljørådets Service Center, (Nr. 790116), 2004 – kan downloades på www.asc.amr.dk.

- Kort beskrivelse: På arbejdspladserne eksperimenteres der med nye måder at arbejde med sikkerhed og sundhed. I rapporten præsenteres overvejelser om en lærende sikkerhedsorganisation. Den bygger på et større forskningsprojekt, som er gennemført i de seneste år. Projektet har via Pernille Bottrups deltagelse været tilknyttet Workplace Learning konsortiets forskningsprogram om 'Læring i arbejdslivet'.

Bottrup, Pernille, Hvenegaard, Hans, Hasle, Peter, Jensen, Per Langaa og Broberg, Ole (2002): *En lærende sikkerhedsorganisation*, Arbejdstilsynet, 2002 – kan downloades her <http://www.nyt-om-arbejdsliv.dk/2omtale.aspx?itemID=237>.

- Kort beskrivelse: Kan erfaringerne fra organisationsudvikling i den lærende organisation overføres til virksomhedens sikkerhedsorganisation? Nyt forskningsprojekt viser, at det i høj grad er muligt at berige sikkerhedsorganisationen ved at sætte øget fokus på læring. Men projektet viser også, at der ikke er nogen hurtige genveje til en lærende sikkerhedsorganisation.

Christiansen, Mette Cassøe og Dirckinck-Holmfeld, Lone (2005): *IT-videnregnskab om e-læring, AMU-skoleprojektet "IT-videndeling om e-læring – fra teknik til pædagogik"*, e-Learning Lab, Aalborg Universitet, 2005 – kan downloades på <http://www.amu.dk/>.

- Kort beskrivelse: For at styrke videndeling om e-læring og e-læringens pædagogik er der på 14 uddannelsesinstitutioner, der udbyder AMU, blevet udarbejdet IT-videnregnskaber, som nu er beskrevet i rapporten "IT-videnregnskab om e-læring".

Clematide, Bruno og Bottrup, Pernille (2005): *Samspil om kompetenceudvikling*, Learning Lab Denmark og Undervisningsministeriet, 2005 – kan downloades på <http://www.ild.dk/consortia/workplacelearning/files/samspilomko/da>.

- Kort beskrivelse: I dette 40-siders lange hæfte formidles nogle af resultaterne fra Learning Lab Danmarks forskningskonsortium 'Læring i arbejdslivet', der i perioden 2001 - 2004 undersøgte læreprocesser og kompetenceudvikling i arbejdslivet med særligt henblik på de kortuddannede voksne.

Clematide, Bruno og Bottrup, Pernille (2005): *Fra kursusleverandør til kompetencepartner*, Learning Lab Denmark og Undervisningsministeriet, 2005 – kan downloades på <http://www.ild.dk/consortia/workplacelearning/files/uvmpjece/da>.

- Kort beskrivelse: Denne 8-siders pjece indeholder centrale og væsentlige anbefalinger til AMU-udbydere og erhvervsskoler om nye partnerskaber med virksomhederne om praksisnær kompetenceudvikling. Pjecen udgives i forbindelse med afslutningen af forskningsprogrammet 'Læring i arbejdslivet'.

Dahl, Poul Nørgård, Jørgensen, Kenneth Mølbjerg, Laursen, Erik, Rasmussen, Jørgen Gulddahl og Rasmussen, Palle (2005): *Organisatorisk læring*, Aalborg Universitetsforlag, 2005 - kan bestilles på <http://www.forlag.auc.dk/bestil.phtml?id=269>.

- Kort beskrivelse: Denne bog diskuterer organisatorisk læring i tilknytning til forandringsprojekter i en række virksomheder. Bogen bygger på et samarbejde mellem virksomheder, konsulenter og forskere. Organisatorisk læring er opfølgeren til 'Forandringsprojekter som organisatorisk læring', der udkom i foråret 2005.

Høyrup, Steen og Bottrup Pernille (2004): *Bæredygtighed på arbejdspladsen. Refleksion og læring i arbejdet*, Landsorganisationen i Danmark (LO), 2004 – kan downloades på <http://www.ild.dk/consortia/workplacelearning/files/sustainable/doc/da/file>.

- Kort beskrivelse: Rapporten opsamler erfaringer fra udviklings- og forskningsprojektet 'På vej mod den bæredygtige organisation'. Formålet med rapporten er at fastholde viden og erfaringer genereret af seks udviklingsprojekter og strukturere denne viden ud fra et bestemt perspektiv: læreprocessens blik. I denne sammenhæng bruges begrebet refleksion som et

væsentligt begreb til at forstå læring i arbejdet. Den grundlæggende synsvinkel i rapporten er, at de gennemførte udviklingsprojekter inden for en bæredygtighedstænkning på en væsentlig og facetteret måde bidrager til vores viden om, hvordan læring foregår på arbejdspladsen, hvordan arbejdspladsen kan være en væsentlig arena for læring, og hvordan læring kan føre til udvikling af arbejdspladsen.

Jørgensen, Kenneth Mølbjerg og Rasmussen, Palle (Red.) (2005): *Forandringsprojekter som organisatorisk læring*, Aalborg Universitetsforlag, 2005 – kan bestilles på <http://www.centerboghandel.dk/Default.asp?ID=24>.

- Kort beskrivelse: Antologi der fremlægger resultater af forskning i og eksperimenter med organisatorisk læring og forandringsprojekter i otte virksomheder. Artiklerne er skrevet på baggrund af længerevarende casestudier gennemført inden for Center for Organisatorisk Læring.

Keller, Hanne Dauer (2004): *Læring i arbejdet: Om kompetenceudvikling i socialt arbejde*, Ph.d.-afhandling, Institut for Læring, 2004 – kan downloades på http://www.learning.aau.dk/download/Phd-afhandlinger/phd_1_8790934784.pdf.

- Kort beskrivelse: Denne afhandling handler om mulighederne for at skabe kompetenceudvikling for medarbejdere inden for det sociale område – specifikt for socialarbejdere, der arbejder med aktivering. Formålet med afhandlingen er at udvikle begreber til undersøgelse af kompetence og kompetenceudvikling som en før-bevidst strukturering af et bestemt praksisfelt og anvende begreberne i en empirisk undersøgelse af medarbejders kompetenceudvikling på baggrund af et konkret udviklingsforløb.

Keller, Hanne Dauer (Red.) (2004): *Kvinder mellem uddannelse og arbejde. Hvidbog om barrierer for kortuddannede kvinders deltagelse i erhvervsfaglig uddannelse*, Forskningsrapport nr. 6, Institut for læring, 2004 – kan downloades på http://www.learning.aau.dk/download/Forskningsrapporter/Rapport_6_8790934970.pdf.

- Kort beskrivelse: Denne hvidbog behandler emnet kortuddannede kvinders deltagelse i erhvervsfaglig uddannelse. Hvidbogen er en opsamling af erfaringer og resultater i et projekt støttet af den europæiske socialfond og beskæftigelsesministeriet.

Liveng, Anne og Jørgensen Christian Helms (2004): *Kompetencecirkler*, Institut for uddannelsesforskning, RUC og Workplace Learning, Learning Lab Denmark, 2004 – kan downloades på <http://www.ild.dk/consortia/workplacelearning/projects/competencecircles/compcirc/da>.

- Kort beskrivelse: Rapporten indeholder en evaluering af projektet 'Kompetencecirkler', som blev gennemført af VUC Storstrøm i 2002-04 og var støttet af EU's socialfond. Projektet beskæftigede sig med det forhold, at ca. en million danskere har utilstrækkelige læse-, skrive- og regnefærdigheder i forhold til de krav, der stilles i arbejdslivet og i dagliglivet. Projektet tilstræbte at udvikle og teste fleksible undervisningsformer til gavn for ansatte i de deltagende virksomheder. I rapporten evalueres arbejdet med vægtninger og kombinationer af tilrettelæggelsesformer, der havde som mål at tage hensyn til såvel fag som fleksibilitet, deltagerens forudsætninger og muligheder og virksomhedernes behov.

Nielsen, Charlotte. Bisbjerg og Weirsøe, Bodil (2004): *Evaluering af Projekt Læring på Jobbet i Psykiatrien i Viborg Amt*, Forskningsrapport nr. 1, Institut for Læring, 2004 – kan downloades på http://www.learning.aau.dk/download/Forskningsrapporter/Rapport_1_8790934768.pdf.

- Kort beskrivelse: Dette er den afsluttende rapport omhandlende Projekt Læring på jobbet, et forsøgs- og udviklingsprojekt, der blev gennemført i Psykiatrien Viborg amt, 2001-2004. Projektet havde til hensigt at afprøve og udvikle modeller for læring på jobbet - det vil sige se på hvordan man kunne skabe kompetenceudvikling og læring som en del af medarbejdernes daglige arbejdsrutiner og -opgaver eller i umiddelbar forlængelse af dem.

Pedersen, Kim (2004): *Virkelighedsnær uddannelse - evaluering af et pædagogisk pilotprojekt*, Danmarks Pædagogiske Universitet, 2004 – kan downloades på <http://www.ild.dk/consortia/workplacelearning/projects/bankclerks/finansiel/bankas/da>.

- Kort beskrivelse: Rapporten evaluerer et nyt praksisnært kompetenceudviklingsprogram, der kombinerer problemorienteret case- og projektarbejde med net-konferencer og et mentorprogram. Projektet er et kombineret evaluerings- og forskningsprojekt, hvor den empiriske del tager udgangspunkt i et toårigt forsøg med videreuddannelse af (ofte nyuddannede) bankassistenter.

Semey, Mette (2004): *Digitale rollespil i produktionshallen. En analyse af læringspotentialer i samspillet mellem medie og kommunikation*, Ph.D.-afhandling, Center for Industriel Produktion Institut for Produktion, Aalborg Universitet, 2004 - kan downloades på http://www.kommunikation.aau.dk/phd/semey/digitale_rollespil_produktionshallen.pdf.

- Kort beskrivelse: Ph.D.-afhandlingen tager udgangspunkt i et samarbejde med en nordjysk e-læringsvirksomhed, Zenaria, om at lave prototyper på cd-rom lagrede rollespil, som efterfølgende er afprøvet i to industrivirksomheder. Afhandlingen handler om, hvilke nye kommunikative muligheder der skabes med disse interaktive multimedier til holdningsbearbejdning. F.eks. er det tydeligt, at rollespillets funktion som spejl giver rollespillets deltagere nye muligheder for at fortælle og uddybe facetter af deres praksis sammen med deres kollegaer på måder, der er med til at professionalisere nye områder af deres tavse kompetencer. I afhandlingen lægger forfatteren et kritisk perspektiv på den måde, rollespillene holdningsbearbejder, og undersøger hvordan og hvornår holdningsbearbejdning finder sted og hvilke tendenser i den større sociale og organisatoriske kontekst, der sætter sine aftryk, eller realiserer sig, på det interpersonelle niveau.

Artikler og papers

Artikler, der indgår i de bøger, der allerede er skrevet på under 'Litteratur', er ikke medtaget her. Artikler fra tidsskrifter eller journals er opført under næste kategori.

Andersen, Vibeke (2003): *Fra kollektiv interessevaretagelse til nye sociale fællesskaber på arbejdspladsen – med fokus på de højtuddannede vidensarbejdere* i Jørgensen, Chr. Helms and Warring, Niels (Red.) (2003): *Demokrati og deltagelse i arbejdslivet*, Roskilde Universitetsforlag, 2003.

Andersen, Vibeke (2003): *Modern Management. Individualisation and the Maintenance of Collective Interests: A Complex Cocktail* i *Adult Education and the Labour Market VII. Volume B*. Roskilde University Press, 2003

Dirckinck-Holmfeld, Lone, Tolsby, Håkon og Nyvang, Tom: (2002) *A Survey of Technologies Supporting Virtual Project Based Learning*, conferenceartikel, Networked Learning Conference 2002 – kan downloades på

<http://www.networkedlearningconference.org.uk/past/nlc2002/proceedings/papers/40.htm>

Fink, Flemming Kobberøe (2005): *Continuing Engineering Education as Facilitated Work Based Learning*, konferenceartikel, Workplace Learning - From the learners perspective. November 2005

Fink, Flemming Kobberøe (2005): *Employability and Work Based Learning i The Aalborg PBL Model: Progress, Diversity and Challenges*, Aalborg University Press, 2004 – kan bestilles her <http://www.forlag.auc.dk/bestil.phtml?id=234>.

Kanstrup, Anne-Marie (2004): *IKT i lærerarbejdet - Studier udført som led i Aalborg Universitets følgeforskning af Det Digitale Nordjylland*, Longitudinal studies, the Digital Northern Jutland. 2004 – kan downloades på http://www.kommunikation.aau.dk/ddn/Filertildownload/DDN-arbejdsrapport_nr1_AMK_korrekturlst301003.pdf.

Keller, Hanne Dauer og Jørgensen, Kenneth Mølbjerg (2005): *Identity and Power in Organizational Learning*, konferenceartikel, International Conference on Organizational Learning and Knowledge: The Passion for Learning and Knowing, Trento: IT, nr. 6, in. The Passion for Learning and Knowing, 5. 9, 2005

Nielsen, Peter, Lundvall, Bengt-Åke (2004): *Innovation, organisatorisk læring og jobskabelse i danske virksomheder i Fremtidens produktion i Danmark*, antologi, Dansk Industri, 2004 – kan bestilles her <http://www.di.dk/Service/Publikationer/Produktside/?productId=2724>.

Rokkjær, Ole, og Fink, Flemming Kobberøe (2004): *Facilitated Work Based Learning - a new approach to Continuing Engineering Education*, konferenceartikel, WACE International Symposium on Work Integrated Learning, Trollhättan, Sweden, 2004

Tidsskrifter og journals

Adults Learning (<http://www.niace.org.uk/Publications/Periodicals/AdultsLearning/Default.htm>).

- Kort beskrivelse: Published 10 times a year. Each issue is filled with in-depth and topical articles written by leading practitioners and experts in adult learning on arenas of further and higher education, work-based training, adult and community learning, basic skills, and beyond. Keeps the reader up to date with the latest developments within the field.
- Især interessant:
 - o Vol. 15 (no. 3) s. 24-27, 2003 Illeris, Knud: *Hvordan lærer de voksne?*, brevveksling med Alan Rogers: Leading academics Knud Illeris and Alan Rogers debate the essential differences between the ways in which adults and children learn
 - o Vol. 14 (no. 4), 2002: Illeris, Knud: *Understanding the conditions of adult learning*, Knud Illeris on the adults way of learning.

Adult Education Quarterly (<http://aeq.sagepub.com/>): A Journal of Research and Theory.

- Især interessant:
 - o Vol. 50, No. 2, February 2000, s. 83-101: Lohman, M. C.: *Environmental Inhibitors to Informal Learning in the Workplace: A Case Study of Public School Teachers*.

Dansk pædagogisk tidsskrift (<http://www.dpt.dk/>).

- Især interessant:

- Nr. 1, s. 58 - 71, 2002: Illeris, Knud: *Læring i arbejdslivet*

eLearn magazine (<http://www.elearnmag.org/>).

- Især interessant:
 - Moyer, Larry G: *Is Digital Learning Effective in the Workplace?* (<http://www.elearnmag.org/subpage.cfm?section=research&article=2-1>)

European Journal of Economic and Social Systems

(<http://www.edpsciences.org/journal/index.cfm?edpsname=ejess>): An International Journal on Economics, Management, Organizational and all Social Sciences.

- Især interessant:
 - Vol. 18, nr. 1, 2005: Nielsen, Peter og Lundvall, Bengt-Åke: *Innovation, Organizational Learning and Job Creation*

Forum: Qualitative Social Research (<http://www.qualitative-research.net/fqs/fqs-eng.htm>): Online journal.

- Især interessant:
 - 3 (2), 2003: Kanstrup, Anne Marie: *Picture the Practice - Using Photography to Explore Use of Technology Within Teachers' Work Practices*

International Journal of Lifelong Education (<http://www.tandf.co.uk/journals/tf/02601370.html>).

- Kort beskrivelse: The International Journal of Lifelong Education provides a forum for debate on the principles and practice of lifelong, adult, continuing, recurrent and initial education and learning, whether in formal, institutional or informal settings. Common themes include social purpose in lifelong education, and sociological, policy and political studies of lifelong education. The journal recognises that research into lifelong learning needs to focus on the relationships between schooling, later learning, active citizenship and personal fulfilment, as well as the relationship between schooling, employability and economic development. With this in mind, the journal provides the context for an informed debate on the theory and practice of lifelong education in a variety of countries and settings. All papers are peer reviewed. Each issue carries a lively reviews section.
- Især interessant:
 - Vol. 22 (No. 4), 2003: Illeris, Knud: *Towards a contemporary and comprehensive theory of learning og Adult education as experienced by the learners*
 - Vol 24 (No. 2), 2005: Aarkrog, Vibe: *Learning in the workplace and the significance of school-based education: a study of learning in a Danish vocational education and training programme*

Journal of Workplace Learning (<http://www.emeraldinsight.com/info/journals/jwl/jwl.jsp>).

- Kort beskrivelse: The Journal of Workplace Learning has built a loyal following among notable academics within the field. It focuses on the growth of the individual within the enterprise and the interventions which can assist in the process. Analysis of the key issues in this area are set in the context of assisting the individual to maximise opportunities and performance within the working environment. Insights into workplace learning and development on an individual level are provided, as well as knowledge of how to find out how both employees and organizations can benefit from a considered approach to learning and individual development.
- Især interessant:

- 16 (No. 8), 2004: **Workplace learning – Scandinavian perspectives** (<http://www.emeraldinsight.com/Insight/viewContainer.do?containerType=Issue&containerId=15074>) – alle artikler kan downloades. Artikeloversigt:
 - Illeris, Knud: *A model for learning in working life*
 - Høyrup, Steen: *Reflection as a core process in organisational learning*
 - Jørgensen, Christian Helms: *Connecting work and education: should learning be useful, correct or meaningful?*
 - Lahn, Leif Christian: *Dilemmas in the development of e-learning at work*
 - Svensson, Lennart, Ellström, Per-Erik og Åberg Carina: *Integrating formal and informal learning at work*
 - Svensson Lars: *Challenges for work-integrated e-learning: The case of the Swedish Academy of County Administrations*
- 15 (No. 4), 2003: Illeris, Knud: *Workplace learning and learning theory*

Learning Lab Denmark Quarterly

(http://www.lld.dk/publications/quarterlyonline/about/index_html/da): Quarterly er Learning Lab Danmarks tidsskrift, der udkommer fire gange om året. I hver udgave går Quarterly tæt på et udvalgt tema med artikler skrevet af forskere fra hvert af vores syv forskningskonsortier og af eksterne bidragsydere. På den måde sikrer tidsskriftet forskellige synspunkter og tilgange til emnet. Quarterly indeholder også interviews, kommentarer og artikler af internationale forskere.

Lifelong Learning in Europe (www - ?).

- Især interessant:
 - Vol. 8 (No. 1): s. 51-60, 2003: Illeris, Knud: *Learning Changes through Life*

Linqx (www.linqx.dk): Online-magasin om IKT og læring.

Management Learning (<http://mlq.sagepub.com/>): The Journal for Managerial and Organizational Learning. **Bente Elkjær** er blandt redaktørerne.

Nyt om Arbejdsliv (www.nyt-om-arbejdsliv.dk): Tidsskrift for Arbejdsliv på nettet.

- Især interessant:
 - Læring og kompetenceudvikling (<http://www.nyt-om-arbejdsliv.dk/systematik.aspx?itemID=03.02.01>): søgning under emne.
 - Tidsskrift for Arbejdsliv Nr. 4, 1999: Jørgensen, Christian Helms og Nielsen, Kurt Aagaard (Red.): *Om uddannelse og læring* (<http://www.nyt-om-arbejdsliv.dk/tfa99-4.asp>)
 - Tidsskrift for Arbejdsliv. Nr. 4., 2004: Aarkrog, Vibe: *Vi ved jo ikke, hvad der kan ske i løbet af en arbejdsdag – transfer i forskellige praksissituationer*

New Directions for Adult & Continuing Education

(<http://www.josseybass.com/WileyCDA/Section/id-155507.html>).

- Især interessant:
 - Nr. 68: **Workplace Learning**

Netværk og centre

Center for udvikling og uddannelse, Vejle Amt (www.cuu.dk): CUU er Vejle Amts interne udviklings- og uddannelsesenhed. Centret arbejder med at udvikle og uddanne ledere og medarbejdere i hele amtet og løser mange af de opgaver, som eksterne konsulenter ellers ville tage sig af. Det kan være på amtets institutioner eller på sygehusene.

CVU Storkøbenhavn (<http://www.cvustork.dk/index.asp>): Center for videregående uddannelse, som samarbejder med en række seminarier. Centret har bl.a. arbejdet med Udviklingsprojekter om arbejdspladslæring/VCL og har for VidensCenter for Læreprocesser ved AAU foretaget en vidensindsamling, som skulle danne udgangspunkt for udviklingsarbejde med efteruddannelseskurser om læreprocesser.

- Til centret er knyttet en række videncentre:
 - **Videncenter for It og Læring** (<http://www.cvustork.dk/videncenterfori1112.asp>): Et af centrets fokusområder er IT som del af en organisationsudvikling. Centret arbejder bl.a. med at undersøge hvordan indførelse af forskellige former for it påvirker organisationen, og hvordan it kan bruges i forbindelse med videndeling og ændrede samarbejdsformer.
 - **Videncenter for Ledelse og Læring** (<http://www.cvustork.dk/videncenterforl.asp>): Centret er et nyt landsdækkende videncenter, der i skal forene forskning, uddannelse og lederpraksis med det mål at styrke dansk erhvervslivs nuværende og kommende leder og dermed Danmarks fremtidige konkurrencekraft.
 - **Videncenter for Ledelses- og professionsudvikling** (<http://www.cvustork.dk/videncenter2.asp>): Centret indsamler, bearbejder, dokumenterer, synliggør og formidler viden om professionsbaseret virksomhed i lærer-, pædagog og sygeplejeruddannelserne.
 - **Videncenter for Læring og Voksenuddannelse** (<http://www.cvustork.dk/videncenterforl1157.asp>): Videncenter for Læring og Voksenuddannelse udvikler, indsamler, bearbejder og formidler viden indenfor det voksenpædagogiske felt. Der arbejdes med voksenuddannelse indenfor både formel kompetencegivende uddannelse og indenfor folkeoplysningen, ligesom centret fokuserer på læreprocesser i arbejdslivet eller læring i praksis. Et fokusområde er desuden forholdet mellem den institutionsbaserede uddannelse og den arbejdspladsbaserede, dvs. forholdet mellem teori og praksis.
 - Tidligere har det nu nedlagte **Udviklingscenteret for folkeoplysning og voksenundervisning** hørt under CUV Storkøbenhavn. Dette center har beskæftiget sig med 'Læring i livet i fritiden' under LIVA-projektet i Uddannelsesstyrelsen, Undervisningsministeriet.

Danmarks Erhvervspædagogiske Læreruddannelse (DEL) (www.delud.dk/): DEL er en landsdækkende institution, som varetager kompetencegivende erhvervspædagogiske uddannelser, faglig-pædagogisk efter- og videreuddannelse af lærere og ledere ved handelsskolerne, de tekniske skoler, AMU-centrene m.fl., erhvervspædagogisk forsøgs- og udviklingsarbejde, konsulentopgaver samt dokumentations-, analyse og formidlingsopgaver.

- Herunder **DEL-Nord** (www.delnord.delud.dk/), **DEL-Øst** (<http://www.delost.delud.dk/>) og **DEL-Syd** (<http://www.delod.dk/>). Sidstnævnte virker til at være mest aktiv og arbejder bl.a. i videncentre:
 - **Center for Professionel Udvikling (CPU)**. Centrets fokus er ungdomsuddannelserne, og der arbejdes primært med udviklingsprogrammer for

uddannelsesinstitutionernes professionelle, i en ramme, der samtidig udvikler den pædagogiske praksis, og er organiseret som skolebaseret læring. Hovedsigtet er kompetenceudvikling, der som hovedregel finder sted i et samspil mellem læring på arbejdspladsen, en forbedring og udvikling af egen praksis samt formel kompetencegivende uddannelse. E-læring vil stort set altid indgå som et integreret element i den samlede levering.

- **Center for Organisering af Læreprocesser (COLP)**. Centrets fokus er arbejdsmarkedet og voksenuddannelserne. Arbejdet er koncentreret om læringsprojekter, hvor kompetenceudvikling og videnudvikling (som arbejdspladslæring) er centrale elementer, og hvor e-læring og IKT anvendes til fremme af læringsprocesser i virksomheder og organisationer. Der er særlig fokus på samspillet mellem uddannelsesinstitutioner og arbejdsmarked. Der arbejdes også med udvikling og gennemførelse af udviklingsprogrammer (f.eks. til specifikke funktioner), hvor en fleksibel leveringsform er i højsædet, og hvor e-læring og virtuel kommunikation er en del af projektets indhold og/eller udgør den aktuelle leveringsform.
- **DEL-Syd** er ligeledes tilknyttet en række vidennetværk og deltager dermed i følgende projekter/netværk:
 - **SAMlær** (<http://www.videndeling.net/index.php?id=0&sektion=1>): SAMlær er et projekt, hvor otte erhvervsskoler samarbejder om at udvikle og udnytte koncepter for etablering af læringsmiljøer - både institutionelt og på tværs af de samarbejdede institutioner. Deltagerne er Bornholms Erhvervsskole, Erhvervsskolen Hamlet, Selandia, Svendborg Erhvervsskole, IBC, EUC-Syd, Handelsskolen i Randers og EUC-Nord. DEL-Syd er eksternt projektleder.
 - **IKAnet** (<http://www.delod.dk/ikanet/>): Vidennet inden for individuel kompetenceafklaring. Gennem netværket skal udviklingsprojektets aktører kunne sprede viden, dele viden, udnytte viden og udvikle ny viden.
 - **Ergon-projektet** (<http://www.simu.dk/default.asp?lan=L1&mnu=42> og www.ergon-project.org): Her samarbejder DEL-Syd med SIMU-Centeret (se efterfølgende beskrivelse) om et projekt, hvis formål er at udvikle en metode til at indsamle og styre viden inden for SIMU-virksomheder i Europa. Endvidere er det målet, at udvikle kompetencer hos ledere af SIMU-virksomheder.
 - **EFQM netværk** (<http://www.delod.dk/efqmnet/>): Et antal skoler har sammen med DEL-Syd etableret et kvalitetsnetværk i forbindelse med anvendelsen af den såkaldte EFQM-model for selvevaluering (<http://www.pwcglobal.com/extweb/service.nsf/docid/F8BF15C174903B38802570CB004B2921>).
 - **Realkompetencevurdering** (<http://www.realkompetence.net/index.php?select=pw&sektion=1>): Et udviklingsnetværk - det overordnede formål med projektet er at facilitere skolernes arbejde med udvikling af viden om og erfaring med realkompetencevurdering i erhvervsuddannelserne.
 - **ENIRDEM** (www.enirdem.org): Internationalt lederudviklingsnetværk.
 - **Quality in School - QIS-project**: Et samarbejde om kvalitetsudvikling i skoler.
 - **Medieintegreret læring i arbejdsmarkedsuddannelserne (MIL)** (<http://www.medieintegreret.socialfonden.net/>): Om anvendelse af medier i forbindelse med uddannelse af kortuddannede i job.

EAEA (<http://www.eaea.org/>): European Association for the Education of Adults.

- Kort beskrivelse: EAEA is a European NGO with 115 member organisations from 40 countries working in the fields of adult learning.

e-Learning Centre (www.e-learningcentre.co.uk): The e-Learning Centre provides independent e-learning advice and consultancy to businesses and education. The webpage maintains a large collection of links to e-learning resources in the Information section, which is freely accessible to all.

E-Learning Lab, AAU (<http://www.ell.aau.dk/>): The object of E-Learning Lab is to support development and employment of e-learning regionally and internationally.

Elite (<http://elite.aau.dk>): ELITE er en organisatorisk enhed ved Aalborg Universitet, der varetager Elektronik og IT Efteruddannelse. Centret har en afdeling for Work Based Learning (<http://elite.aau.dk/wbl/>).

European Society for Research on the Education of Adults (ESREA) (<http://www.esrea.org/>): ESREA promotes and disseminates theoretical and empirical research on the education of adults and adult learning in Europe through research networks, conferences and publications.

- Hertil hører yderligere en række netværk. Interessant kunne være:
 - o **ESREA Research Network on Working Life and Learning**. Tilknyttet er bl.a. **Henning Salling Olesen** fra RUC.

Forening for fleksibel uddannelse i Danmark – FLUID (<http://www.fluid.dk/>): FLUIDs formål er at udbrede kendskabet til fleksibel uddannelse og læring, at fremme samarbejde og erfaringsudveksling mellem foreningens medlemmer, at fremme nordisk, europæisk og internationalt samarbejde inden for området fleksibel uddannelse og læring samt at arrangere møder og konferencer for foreningens medlemmer og andre interesserede.

Institut for Læring, AAU (www.learning.aau.dk): Institut for Læring driver forskning, udvikling og undervisning inden for læring og pædagogik i uddannelsessystemet såvel som i offentlige og private organisationer. Instituttet sigter i sit arbejde bl.a. på at styrke relationen mellem praksis og forskning. Bygger videre på aktiviteter inden for **Videncenter for Læreprocesser**.

- Relevante tilknyttede centre/projekter er bl.a.:
 - o **Center for Organisatorisk Læring (COL)** ([http://vbn.aau.dk/research/center_for_organisatorisk_laering_col_\(13499\)/](http://vbn.aau.dk/research/center_for_organisatorisk_laering_col_(13499)/) og <http://www.kommunikation.aau.dk/forskning/projekter99-00/col.htm>): Målet med Center for Organisatorisk Læring er at udvikle systematiske metoder, fremgangsmåder og værktøjer, der kan sikre og understøtte, at virksomheders læring sker gennem en bevidst handling. I centeret deltager udover Institut for Læring også Teknologisk Institut samt ni virksomheder. Arbejdet støttes økonomisk af Erhvervsfremmestyrelsen.
 - o **Pædagogisk Udviklingscenter (PUC)** (www.puc.aau.dk): PUC står til rådighed for institutter og studienævn med inspiration, råd, vejledning og dokumentation omkring udvikling af undervisning og læring på universitetet.
 - o Øvrige projekter kan ses her: <http://www.learning.aau.dk/dk/forskning/forskningsprojekter/>.

Institut for Organisation og Arbejdssociologi, Handelshøjskolen, Kbh. (<http://www.cbs.dk/ia>): Institut for Organisation og Arbejdssociologis målsætning er at skabe og formidle ny viden om erhvervslivets organisering og udvikling, der er nyttig og relevant, og som kan inspirere praktikere til nytænkning og til en adfærdssændring. I fokus er processerne, hvormed virksomheder og andre organisationer udvikles og forandres.

Institut for Uddannelsesforskning, RUC (<http://www.ruc.dk/inst10/>): Institut for uddannelsesforskning er et bredt institut hvad angår forskning, undervisning og ekstern virksomhed. Instituttet danner ramme om en forholdsvis omfattende ekstern virksomhed, som bl.a. består af evalueringsopgaver, og forskellige former for konsulentopgaver. Den eksterne virksomhed spiller oftest sammen med instituttets prioriterede forskningsområder.

- Større projekter:

o **Livshistorieprojektet - voksnes liv og læring**

(<http://www.ruc.dk/inst10/forskningsprojekter/livshistorieprojektet/>):

Livshistorieprojektets hovedidé er at udvikle teoretiske synsvinkler og metoder, der sætter den voksne lærende i centrum for forståelsen af læreprocesser. Perspektivet er både at tænke pædagogiske problemstillinger fra et andet perspektiv, at udvikle og evaluere allehånde uddannelsesaktiviteter fra en anden og at få et teoretisk ramme, som ikke kun er relevant for uddannelse, men også for andre læringsmiljøer.

o **Læring i arbejdslivet**

(<http://www.lld.dk/consortia/workplacelearning/about/worklearn/da/>):

Projektet omfatter praktiske eksperimenter og udviklingsarbejder samt teoretisk arbejde og formidling indenfor områderne læring på arbejdspladsen, samspillet mellem arbejdspladslæring og institutionsbaseret læring, samt anvendelsen af IKT i arbejdspladsrelateret læring. Se også under Workplace Learning, LLD.

LALnet – Netværk vedr. forskning om Læring i ArbejdsLivet

(http://www.ruc.dk/inst10/arbejdsliv_laering/netvaerk/lalnet/): LALnet, som ikke virker aktivt mere, blev varetaget af et samarbejde mellem lektor **Steen Højrup** og lektor **Bente Elkjær** begge Danmarks Pædagogiske Universitet og lektor **Vibeke Andersen**, Roskilde Universitetscenter. Netværket arbejdede med at koordinere og udvikle forskningen i Læring i arbejdslivet med det formål at kvalificere den aktuelle uddannelsespolitiske debat indenfor voksenuddannelse, at skabe et bedre analysegrundlag for at udvikle analyser af arbejdslivslæring og at skabe bedre læringsmuligheder i arbejdet, som respekterer den enkelte som menneske og som en del af en samfundsmæssig realitet.

Larena (<http://www.larena.se/>): Larena is a Swedish network of researchers on learning in everyday life and at work with the purpose to stimulate interdisciplinary and cross-section discussions. Furthermore, it promotes dialogue and exchange of experience between researchers and practitioners on the research into learning in everyday life and work.

LIVA-projektet (http://us.uvm.dk/videre/voksenuddannelse_dk/liva/?menuid=350535): Projekt opstartet i **Uddannelsesstyrelsen** under Undervisningsministeriet. Har til formål at beskrive læring inden for samfundets forskellige læringsfora ud fra arbejdstitlen LIVA:

- Livet i fritiden og alt, der læres der.
- Institutionerne og deres mere formaliserede voksenundervisning.
- Virtuelle indlæringsmuligheder, Internettet og hele undervisningsteknologien.

- Arbejdspladserne – herunder både den uformelle og den mere formaliserede læring, der foregår i forbindelse hermed.

Udviklingscenteret for Folkeoplysning og Voksenundervisning (nu nedlagt) har udarbejdet en række notater i forbindelse med projektet.

Masteruddannelsen i Ikt og Læring (MIL), AAU (<http://www.hum.aau.dk/mil/>): Læring, herunder livslang læring, spiller en stigende rolle i samfundet og verden i øvrigt. I takt med dette ser vi inden for alle områder en øget interesse i at anvende informations- og kommunikationsteknologi (ikt) til at kvalificere læreprocesser og til at udvikle nye læringsformer, der kan muliggøre principperne om "Det lærende samfund" og livslang læring. Masteruddannelsen i Ikt og Læring er en 2-årig uddannelse, der udbydes af Aalborg Universitet, Aarhus Universitet, Danmarks Pædagogiske Universitet, Copenhagen Business School og Roskilde Universitetscenter. Uddannelsen udbydes under it-vest.

Nationellt Centrum för Flexibelt Lärande – CFL, Sverige (The Swedish Agency for Flexible Learning) (<http://www.cfl.se/>): CFL arbetar för att göra livslångt lärande möjligt för alla, genom att stärka och stimulera utvecklingen av flexibelt lärande inom kommunal vuxenutbildning, folkbildning och arbetsliv.

Nordisk InnovationsCenter (www.nordicinnovation.net): Nordisk InnovationsCenter arbejder for at etablere Norden som et velfungerende indre marked og en grænseløs region, hvor det ikke er barrierer mellem nationerne, som hindrer fri bevægelse af kompetence, ideer, kapital, mennesker og produkter. Skal bidrage til at etablere Norden som et fælles kundskabsmarked. Et af centrets fokuspunkter er bl.a. Technology Foresight.

- Tilknyttet til centret er:

- o **Nordic Interactive** (www.nordic-interactive.org): Nordic Interactive is an open group which focuses on initiating and stimulating research, development and education in the area of interactive digital technology in the Nordic countries – and within the Nordic region as one common entity. Nordic Interactive aims at facilitating means for bringing business and the research, development and education environments closer together in order to create links between the planned and already running projects, programmes and activities within the Nordic countries.

Partnerskab om kompetenceudvikling (<http://www.partnerskab-kompetence.socialfonden.net/> og <http://www.ats.dk/?side=1303&tmpl=3,15533>): Projektet handler om, at **AMU Nordjylland**, **TEC**, **AMU SYD** og **Aarhus tekniske Skole** vil opbygge partnerskaber med virksomheder om praksisnær kompetenceudvikling for virksomhedernes ansatte. Sigtet er at styrke virksomhedernes konkurrenceevne og de ansattes position på arbejdsmarkedet (se også næste kategori).

SIMU-Center - Dansk Institut for anvendt praksislæring (www.simu.dk): SIMU står for 'Simulation Models' og er en international metode inden for praksislæring. SIMU-konceptet har eksisteret siden 1963 i Tyskland og handler om uddannelse inden for handel, service og administration og bygger på princippet om learning-by-doing. Uddannelsen foregår i såkaldte SIMU-virksomheder, som i alle henseender fungerer præcis som virkelige firmaer. Herved skal faglige, personlige, sociale, og IT-kompetencer styrkes. SIMU-Center er den danske koordinationsenhed for SIMU-virksomheder. Gennem deltagelse i forskellige EU-projekter arbejder centeret på at hjælpe andre skoler i andre lande til at kunne etablere SIMU-Virksomheder og et center i lande, hvor der er interesse for det.

- Centret deltager i to projekter:
 - o **Leonardo Da Vinci-projektet** (<http://www.simu.dk/default.asp?lan=L1&mnu=14>): Analyse og udvikling af kvalitetsstandarder for SIMU-Virksomheder med henblik på en fælles europæisk certificering
 - o **Ergon-projektet** (<http://www.ergon-project.org/>): Se tidligere beskrivelse.

UNI•C – Danmarks IT-center for uddannelse og forskning (<http://www.uni-c.dk/>): UNI•C, der er en virksomhed under Undervisningsministeriet, leverer et bredt spektrum af it-tjenester til uddannelses- og forskningsverdenen. Kernekompetencerne er sammenhængende it-løsninger til uddannelsessektoren – lige fra den tekniske tilslutning til pædagogiske værktøjer.

Videncenter for Arbejdsmiljø (<http://www.arbejdsmiljoviden.dk/>): Beskæftiger sig ikke konkret med arbejdspladslæring, men indeholder tekster om den lærende organisation osv.

Videncenter for praksisnær kompetenceudvikling (<http://www.videncenter.ats.dk/>): Centret er etableret af Undervisningsministeriet i en forsøgsperiode på Aarhus tekniske skole. Formålet med videncenter for praksisnær kompetenceudvikling er at få sat fokus på anvendelsen af praksisnær kompetenceudvikling, som et middel til at effektivisere og målrette kompetenceudviklingen i private og offentlige virksomheder.

Forskningskonsortiet **Workplace Learning, Learning Lab Denmark**. Det overordnede mål for forskningskonsortiet er at iværksætte, udvikle, undersøge og formidle projekter, som har med voksnes efter- og videreuddannelse samt kompetenceudvikling at gøre. Konsortiets kerneaktivitet er at udforske de læreprocesser, som finder sted, når 'arbejdere' udvikler kompetencer på jobbet og i det formelle uddannelsessystem og ikke mindst vekselvirkningen mellem de to måder.

- Konsortieleder er **Henrik Nitschke**. Der er tilknyttet en række forskere til Workplace Learning – disse er alle listet alfabetisk og med angivelse af tilknytningssted under 'Personer'.
- Forskningsprogrammer:
 - o **Læring i arbejdslivet** (<http://www.lld.dk/consortia/workplacelearning/about/worklearn/en>), 2001 – 2004
 - o **Ledelse og læring i komplekse projekter** (<http://www.lld.dk/consortia/workplacelearning/about/leadinglearning/da>), kommende
- Forskningsprojekter: Der er tilknyttet 16 forskningsprojekter til Workplace Learning. De kan ses her: <http://www.lld.dk/consortia/workplacelearning/projects/da/>.

Projekter om arbejdspladslæring for kortuddannede – mulige kontakter

Fagbevægelsens KompetenceCenter (<http://www.kompetence.dk/index.html>): Eksisterer ikke længere – lukkede ned ved udgangen af 2005. Dog kan man kontakte FKC, som kan være behjælpelig med oplysninger om de enkelte aktiviteters nye placering mv. I øvrigt forelægger en række rapporter, evalueringer og analyser på hjemmesiden.

IT-videndeling i AMU - fra teknik til pædagogik (<http://www.tu.dk/videndeling-amu/videndeling.html>): Det er projektets formål at etablere et tværfagligt fællesskab omkring anvendelse af e-læring i AMU sammen med AAU. Parterne ønsker at motivere AMU-lærere til anvendelse af e-læring af høj kvalitet, at sætte fokus på den enkelte AMU-lærers muligheder for at anvende e-læringsmateriale til brug i 'blended learning' eller 'fjernundervisning'.

Kompetencenetværket 'Kort og Godt', Århus Tekniske Skole (<http://www.kortoggodt.ats.dk/>):

Under overskriften 'Kortuddannede kan mere - vil mere!' blev dette netværk skiftet i september 2004. Netværket er et bredt østjysk netværk mellem uddannelsesinstitutioner, organisationer og mindre og mellemstore virksomheder med det formål at styrke den tværgående uddannelsesindsats, og derved sætte mere skub i målrettet, fleksibel efteruddannelse til kortuddannede medarbejdere - primært i virksomheder med op til 100 ansatte.

Forsøget "kort og godt" er afsluttet, og den endelige rapport, der udkom i november 2005, er sendt til Undervisningsministeriet. Kan læses her:

http://guestfolders.edu.ats.dk/Videncenter/kortoggodt/Endelig_rapport_281105.pdf.

- Projektet kører i 2006 videre under navnet **Østjysk Forum** (se nedenfor).

KOMpetenceudvikling i UDKantsområderne (KOM-UD)

(<http://www.undervisning.viborgamt.dk/sw3446.asp>):

KOM-UD er et samarbejde mellem AAU og Voksenuddannelsescentrene i Nordjyllands, Sønderjyllands og Viborg Amter. Projektet er støttet af EU's Socialfond. Baggrunden er, at det i tyndt befolkede områder kan være svært at gennemføre normal holdundervisning. Formålet er at skabe mere og bedre erhvervsrettet efteruddannelse i udkantsområderne. Forskere fra AAU bidrager med undersøgelser, viden og gode råd, således at uddannelsesinstitutionerne kan levere bedre og mere efteruddannelse. For at forbedre erhvervsrettet efteruddannelse i udkantsområderne spredes erfaringer til brug flere steder. Undervisningsministeriet deltager i en følgegruppe. KOM-UD gennemføres i perioden august 2004 til december 2006 og har et samlet budget på 36 mio. kr.

- Bl.a. er bogen *Voksenundervisning på arbejde* på vej (se under 'Resultater fra projekter om arbejdspladslæring').

Kvalitet i e-læring

([http://vbn.aau.dk/research/kvalitet_i_e_laering_evaluering_af_forsog_med_e_laering_for_smaa_og_mellemstore_virksomheder_i_skandinavien\(13152\)/](http://vbn.aau.dk/research/kvalitet_i_e_laering_evaluering_af_forsog_med_e_laering_for_smaa_og_mellemstore_virksomheder_i_skandinavien(13152)/)): Et projekt om evaluering af forsøg med e-læring for små og mellemstore virksomheder i Skandinavien. Ser ud til at være et meget lille projekt, der skulle være afsluttet pt.

- Projektdeltager: **Tem Frank Andersen**, AAU.

Netværket Nordvestsjælland (<http://www.netvaerket-nvs.dk/>): Ud over kompetenceløft internt i virksomhederne, fokuserer netværket på uddannelse af ledige og på udvikling af nye virksomhedsvenlige samarbejdsrelationer med arbejdsmarkedets øvrige aktører.

Netværket har fået bevilget midler fra Den Europæiske Socialfond til at lave netværksudvikling, der bygger på 4 søjler:

- Kompetenceudvikling af virksomhedernes kortuddannede og de grupper, der har med dem at gøre.
- Udvikling af erstatningsarbejdskraften til forskelligt kompetenceniveau.
- Udvikling af én dør til Netværket og det rummelige arbejdsmarked samt fastholdelse. Mange arbejdsmarkedsaktørers ønsker om praktik, arbejdsprøvning, ansættelse på særlige vilkår m.m. kanaliseres ind i én netværksinstans, som matcher virksomhedernes behov og muligheder. Fastholdelse medtænkes også. Alt i alt en ny måde at se det rummelige arbejdsmarked på.
- Generel virksomhedsudvikling.
- Kontaktperson: Uddannelsesleder **Finn Dahl** – 59 66 12 34.

Partnerskab om kompetenceudvikling, Socialfonden (<http://www.partnerskab-kompetence.socialfonden.net/> og www.ats.dk/partnerskab): AMU Nordjylland, TEC, AMU SYD og Aarhus tekniske Skole vil opbygge partnerskaber med virksomheder om praksisnær kompetenceudvikling for virksomhedernes ansatte. Sigtet er at styrke virksomhedernes konkurrenceevne og de ansattes position på arbejdsmarkedet. De job, der forsvinder, erstattes af nye på højere kompetenceniveau. Derfor er der brug for at skabe en kompetenceudvikling, så de kortuddannede ansatte kan varetage de nye job, hvad enten det er i virksomheden eller et andet sted. Budgettet er på 26 mio. kr. Projektet støttes af Den europæiske Socialfond med 13 mio. kr. Udover AMU Nordjylland, TEC, AMU SYD og Aarhus tekniske Skole, der er projektholder, deltager virksomheden Kubix i analyser, udvikling og formidling.

- Kontaktperson: Projektleder **Anne Lund** – 89 37 35 33 – direkte: 89 37 34 02.

RammeProgrammet For KortUddannede, Nordjyllands Amt (<http://www.nja.dk/Serviceomraader/ErhvervOgArbejdsmarked/EfteruddannelseKompetenceudvikling/RammeprogrammetForKortuddannede.htm>): Rammeprogrammet er en projektorienteret økonomisk ramme. Der kan ydes tilskud til ekstraordinære projekter, der styrker og forøger indsatsen for kortuddannede i Nordjylland. Rammeprogrammet sigter mod at støtte aktiviteter, der bryder kortuddannedes barrierer for uddannelse og understøtter implementeringen af almene, faglige og personlige kompetencer. Rammeprogrammet er medfinansieret af Den Europæiske Socialfond.

- Kontaktperson: Projektleder **Susanne Søvlhøj** – 96 35 12 69, mobil: 20 30 08 40.

TUP - Den tværgående udviklingspulje (<http://us.uvm.dk/amu/fou/tup/?menuid=3026>): Hjemmesiden giver oversigt over, hvilke projekter TUP har givet støtte til. Puljen for 2006 forventes udmeldt til ultimo januar 2006.

- Kontaktperson: **Karen Olsen** på tlf. 33 92 56 82 eller e-mail Karen.Olsen@uvm.dk.

Hjemmesiden "**sideproduktion.dk**" (www.sideproduktion.dk): En vejledning til, hvordan virksomheder kan etablere en særlig afdeling for svage medarbejdere. Arbejdsmarkedsstyrelsen har støttet etablering af hjemmesiden, der både videregiver erfaringer fra 5 midtjyske virksomheder og er en vejledning til de virksomheder, der har gjort sig overvejelser om at gøre en ekstra indsats for medarbejdere på kanten af arbejdsmarkedet.

Træets Uddannelse (www.tu.dk): Træets Uddannelser er den fælles betegnelse for Træindustriens Uddannelsesudvalg og Træets Efteruddannelser - to uddannelsesudvalg, der udvikler og vedligeholder Træets lærlinge- og efteruddannelser. Uddannelsesudvalgene iværksætter projekter med støtte fra fx Træets Uddannelsesfond, Undervisningsministeriet og EU. Udviklingen sker i et nært samarbejde med fagets uddannelsesinstitutioner. Eksempler på gennemførte og igangværende projekter kan ses på hjemmesiden.

- Kontaktperson: Uddannelseskonsulent **Torben Pihler** - direkte tlf.: 33 17 96 13.

Databasen **Uddannelsesprojekter** og **FOU** (<http://fou.emu.dk>): Denne hjemmeside på EMU giver et overblik over udviklingsprojekter, som enten er støttet af UVMs Forsøgs- og Udviklingspuljer (FoU) eller tilsvarende udviklingsprojekter, som er finansieret lokalt inden for eud, sosu m.fl, gymnasiale uddannelser og AMU. Formålet er at formidle resultater og erfaringer fra udviklingsprojekter, så det er muligt at søge både inden for eget uddannelsesområde og på tværs af uddannelsesområderne. Det giver mulighed for at anvende andres erfaringer i forbindelse med egen

udvikling. Websitet samler og erstatter de tre uddannelsesområders tidligere websites (TUP/FoU-databaser) for udviklingsprojekter.

Østjysk Forum

(http://guestfolders.edu.ats.dk/Videncenter/kortoggodt/netverksdag6/ostjysk_forum_08_08.pdf):

Østjysk Forum er en videreførelse af Kompetencenetværket 'Kort og Godt'. Forumet er et netværk mellem uddannelsesinstitutioner, organisationer og mindre og mellemstore virksomheder med det formål at styrke den tværgående uddannelsesindsats, og derved sætte mere skub i målrettet, fleksibel efteruddannelse til kortuddannede medarbejdere - primært i virksomheder med op til 100 ansatte. Der er en række projekter planlagt med fokus på læring og uddannelse for kortuddannede.

- Kontaktperson: Uddannelseschef **Ib Kronborg** - 89 37 31 00. (Har netop overtaget projektet efter udviklingskonsulent Dorthe Jensen).

Personer

Aarkrog, Vibe: Forsker, Danmarks Pædagogiske Universitet, medlem af Temagruppen om samspillet mellem uddannelse og arbejde, Forskningskonsortiet Workplace Learning, Learning Lab Denmark, kontaktperson på projektet 'Grøn genvej til job'.

- Kontaktoplysninger: <http://www.dpu.dk/site.asp?p=5290&init=viaa>, viaa@dpu.dk

Andersen, Vibeke: Forsker, RUC, medlem af Temagruppen om læring på arbejdspladsen, Forskningskonsortiet Workplace Learning, Learning Lab Denmark, kontaktperson på projektet 'Læringsmiljøer på Arbejdspladsen'.

- Kontaktoplysninger: http://www.lld.dk/portal_memberdata/van, van@lld.dk

Bottrup, Pernille: Forsker, konsulent i konsulentfirmaet Kubix, medlem af Temagruppen om samspillet mellem uddannelse og arbejde, Forskningskonsortiet Workplace Learning, Learning Lab Denmark, kontaktperson på projektet 'Den Lærende Sikkerhedsorganisation'.

- Kontaktoplysninger: <http://www.kubix.dk/hev.htm>, pbo@lld.dk

Elkjær, Bente: Professor, Danmarks Pædagogiske Universitet, medlem af Temagruppen om anvendelse af IKT i arbejdsplads-relateret læring, Forskningskonsortiet Workplace Learning, Learning Lab Denmark, kontaktperson på projektet 'Organisatorisk Læring'. Har skrevet meget om arbejdspladslæring.

- Kontaktoplysninger: www.dpu.dk/site.asp?p=6440&init=beel, elkjaer@dpu.dk

Clematide, Bruno: Forsker, konsulent, adm. direktør i konsulentfirmaet Kubix, medlem af Temagruppen om læring på arbejdspladsen, Forskningskonsortiet Workplace Learning, Learning Lab Denmark, kontaktperson på projektet 'Kompetenceudvikling, Uddannelsesplanlægning og Læringsformer'.

- Kontaktoplysninger: telefon: <http://www.kubix.dk/medarbejder.php?medarbejder=1,bruno.clematide@kubix.dk>

Dirckinck-Holmfeld, Lone: Professor, AAU, medlem af Temagruppen om anvendelse af IKT i arbejdsplads-relateret læring, Forskningskonsortiet Workplace Learning, Learning Lab Denmark, kontaktperson på projektet 'E-læring i arbejdslivet'.

- Kontaktoplysninger: <http://www.kommunikation.aau.dk/ansatte/ldh/index.html>, lone@hum.aau.dk

Elsborg, Steen: Ph.D.-studerende, Institut for Pædagogisk Sociologi, medlem af Temagruppen om samspillet mellem uddannelse og arbejde, Forskningskonsortiet Workplace Learning, Learning Lab Denmark, kontaktperson på projektet 'Partnerskab i byggebranchen'.

- Kontaktoplysninger: <http://www.dpu.dk/site.asp?p=6440&init=elsborg>, elsborg@dpu.dk

Fink, Flemming Kobbørø: Professor, AAU, direktør for UCPBL - UICEE Centre for Problem Based Learning (<http://www.ucpbl.org/>), leder af ELITE - Centre for Continuing Engineering Education (<http://www.elite.aau.dk/>), ekspert i work based learning ifølge VBN.

- Kontaktoplysninger: <http://elite.aau.dk/fkf/>, fkf@kom.aau.dk

Højrup, Steen: Lektor, forsker, Danmarks Pædagogiske Universitet, medlem af Temagruppen om læring på arbejdspladsen, Forskningskonsortiet Workplace Learning, Learning Lab Denmark, kontaktperson på projektet 'Den Bæredygtige Arbejdsplads'.

- Kontaktoplysninger: <http://www.dpu.dk/site.asp?p=6440&init=shp&msnr=1&lang=da,shp@dpu.dk>

Illeris, Knud: Professor, RUC og DPU, forskningsleder for projektet 'Læring i arbejdslivet' under forskningskonsortiet Workplace Learning på Learning Lab Denmark. Har skrevet meget om voksenlæring og arbejdspladslæring.

- Kontaktoplysninger: http://www.ruc.dk/inst10/om_inst10/Personale/VIP/ki/, knud@ruc.dk

Jørgensen, Christian Helms: Lektor, RUC, medlem af Temagruppen om samspillet mellem uddannelse og arbejde, Forskningskonsortiet Workplace Learning, Learning Lab Denmark, kontaktperson på projekterne 'Kompetencecirklér' og 'Netværket Nordvestsjælland'.

- Kontaktoplysninger: http://www.ruc.dk/inst10/om_inst10/personale/VIP/chj/, cjhj@ruc.dk

Jørgensen, Kenneth Mølbjerg: Lektor i organisatorisk læring, Institut for Læring, AAU, koordinator i forskningsprojektet Center for Organisatorisk Læring, medlem af Styregruppen i DOCSOL (Doctoral School of Organizational Learning).

- Kontaktoplysninger: http://www.learning.aau.dk/dk/institut/medarbejdere/kenneth_moelbjerg_joergensen.htm, kmj@learning.aau.dk

Kanstrup, Anne Marie: Forsker, AAU, medlem af Temagruppen om anvendelse af IKT i arbejdsplads-relateret læring, Forskningskonsortiet Workplace Learning, Learning Lab Denmark, kontaktperson på projektet 'Integration af IKT i lærerarbejdet'.

- Kontaktoplysninger: <http://www.hum.aau.dk/~amk/>, amk@hum.aau.dk

Keller, Hanne Dauer: AAU, Institut for Læring, AAU, har skrevet Ph.D. om kompetenceudvikling i socialt arbejde, samt forker i projekt om barrierer for kortuddannede kvinders deltagelse i erhvervsuddannelse.

- Kontaktoplysninger: http://www.learning.aau.dk/dk/institut/medarbejdere/hanne_dauer_keller.htm, hdk@learning.aau.dk

Laursen, Erik: Forskningsprofessor, Institut for Læring, AAU, har organisatorisk læring og arbejdspladslæring som forskningsområde.

- Kontaktoplysninger: http://www.learning.aau.dk/dk/institut/medarbejdere/erik_laursen.htm, el@learning.aau.dk

Liveng, Anne: Ph.D.-studerende, Institut for Uddannelsesforskning, Roskilde Universitet, medlem af Temagruppen om samspillet mellem uddannelse og arbejde, Forskningskonsortiet Workplace Learning, Learning Lab Denmark, kontaktperson på projektet 'Motivation, Modstand mod Læring og Overskridende Læring'.

- Kontaktoplysninger: http://www.ruc.dk/inst10/forskerskolen/phd_program/stud_projekter/anneliveng/, aliveng@ruc.dk

Madsen, Heidi Parsberg: Konsulent, KursusCentret, Svendborg Erhvervsskole – en god person at kontakte ifm. konkrete projekter om arbejdspladslæring for kortuddannede.

- Kontaktoplysninger: <http://www.svendhs.dk/>, hpm@svend-es.dk, 72 22 60 23.

Michelsen, Thøger Riis: Ph.D.-studerende. Institut for Læring, AAU, skriver projekt om læring og udvikling i pædagogiske institutioner.

- Kontaktoplysninger: http://www.learning.aau.dk/dk/institut/medarbejdere/thoeger_riis_michelsen.htm, trm@learning.aau.dk

Moring, Camilla: Ph.D.-studerende, Institut for Biblioteksudvikling, skriver et projekt med titlen "Information for workplace learning: exploring newcomer information behaviour in a social learning perspective".

- Kontaktoplysninger: <http://www.db.dk/cm/>, cm@db.dk

Mortensen, Laurids: Udviklingschef, Nordvestjysk Uddannelsescenter – en god person at kontakte ifm. konkrete projekter om arbejdspladslæring for kortuddannede.

- Kontaktoplysninger: www.tu.dk, <http://www.nvu.dk/page2429.aspx>, lmo@nvu.dk, 96 19 55 22.

Nitschke, Henrik: Konsortieleder for Workplace Learning på Learning Lab Denmark, kontaktperson på projektet 'Pædagogiske perspektiver på praksisnær it-støttet undervisning'.

- Kontaktoplysninger: http://www.lld.dk/portal_memberdata/hni, hni.lld@dpu.dk

Pedersen, Kim: Forsker, medlem af Temagruppen om samspillet mellem uddannelse og arbejde, Forskningskonsortiet Workplace Learning, Learning Lab Denmark, kontaktperson på projektet 'Kompetenceudvikling i den finansielle sektor'.

- Kontaktoplysninger: http://www.lld.dk/portal_memberdata/KPE, kpe@lld.dk

Pihler, Torben: Uddannelseskonsulent, Træets Uddannelse, er interesseret i et samarbejde i forbindelse med Learn@Work.

- Kontaktoplysninger: <http://www.tu.dk/videndeling-amu/videndeling.html>, teepee@tu.dk

Rasmussen, Palle: Professor, institutleder, Institut for Læring, AAU, har læreprocesser, organisatorisk læring og kompetencebegreber som forskningsområde.

- Kontaktoplysninger:
http://www.learning.aau.dk/dk/institut/medarbejdere/palle_rasmussen.htm,
palleras@learning.aau.dk

Stoltenberg, Gitte: AAU, medlem af Temagruppen om anvendelse af IKT i arbejdsplads-relateret læring, Forskningskonsortiet Workplace Learning, Learning Lab Denmark, kontaktperson på projektet 'Interaktivitet og opmærksomhed'.

- Kontaktoplysninger: <http://akira.ruc.dk/%7Egitte/>, gittes@hum.aau.dk

Warring, Niels: RUC, medlem af Temagruppen om anvendelse af IKT i arbejdsplads-relateret læring, Forskningskonsortiet Workplace Learning, Learning Lab Denmark, kontaktperson på projektet 'IKT og VærktøjsKassen'

- Kontaktoplysninger: http://www.ruc.dk/inst10/om_inst10/Personale/VIP/nw/,
warring@ruc.dk

Virksomheder

Courseware (www.courseware.dk): Courseware tilrettelægger pædagogiske læringsprocesser via elektroniske medier og arbejder især med e-learning og interaktiv uddannelse – senest også m-learning. Bl.a. har firmaet udviklet mobile læringsløsninger for sundhedssektoren i Københavns Kommune (hjemmehjælpere) samt DSB.

- Kontaktoplysninger: Courseware, Sankt Peders Stræde 30 C, 1453 København K, telefon: 35 43 61 01.
- Evt. kontaktpersoner: Chefkonsulent Søren Kastholm: e-mail, skastholm@courseware.dk eller administrerende direktør Svend Hansen, e-mail: shansen@courseware.dk.

Kubix (www.kubix.dk): Kubix arbejder med læring og udvikling i arbejdslivet og løser bl.a. opgaver inden for kompetenceudvikling, arbejdsorganisering, samspil mellem arbejdspladser og skoler og organisationsændringer på offentlige og private arbejdspladser. Referencer er bl.a. Århus Kommune, AF, Dansk Metal, Dansk Industri, Kommunernes Landsforening.

- Kontaktoplysninger: Kubix ApS, Nørre Voldgade 2, 1358 København K, telefon: 33 32 33 52.
- Evt. kontaktperson: Bruno Clematide, e-mail: bc@kubix.dk.

MOCH (<http://www.moch.dk/>): MOCH udvikler e-learning og arbejder med læring og vidensdeling. Kernekompetence er pædagogik og udnyttelsen af teknologi og infrastruktur til at fremme læreprocesser i virksomheder og organisationer. Referencer er bl.a. Undervisningsministeriet, Danisco, TDC m.fl.

- Kontaktoplysninger: MOCH A/S, Toldbodgade 51 D, 1253 København K, telefon 70201624

VidenNet (www.vidennet.dk): VidenNet er og et mindre dansk konsulent- og softwarehus etableret i 2005. Virksomhedens kernekompetencer er konsulenttydelser inden for videnledelse og implementering af videnstrategier og softwaren ShareMail, der muliggør, at tavs viden kommer i cirkulation i organisationer. VidenNet hjælper deres kunder til struktureret at gennemføre videnprocesser og projekter med en høj grad af praksislæring i forløbet. Kunder er bl.a.: KMD, ToldSkat og Post Danmark. Det er VidenNets målsætning at opbygge et netværk af ShareMail-partnere med udgangspunkt i konsulentvirksomheder i Norge, Sverige og Danmark.

- Kontaktoplysninger: VidenNet, Duntzfelts Alle 21, 2900 Hellerup, telefon: 70 21 50 21.
- Evt. kontaktperson: Udviklingschef Klaus Hell, mobil: 22 61 90 17, e-mail: kh@vidennet.dk.

Diverse hjemmesider og relevante links

Det følgende er en liste over hjemmesider, der indeholder materialer, som kan være interessant i forhold til arbejdspladslæring.

AMU (www.efteruddannelse.dk): Database for AMU.

Arbejdsmarkedsstyrelsen (www.ams.dk): Indeholder en række publikationer.

Fagbevægelsens Interne Uddannelser

(<http://links.fiu.dk/Default.aspx?page=VIPLinkTermViewDA&termid=400438>): Linksamling om Den lærende organisation.

Knowledge Creation (<http://www.knowledgecreation.dk/>): A Dialogue Site for Interchanging Experiences on E-LEARNING AND KNOWLEDGE CREATION.

KnowNet (<http://www.knownet.com/>): Open Source for Collaborative Knowledge Development and Learning.

Kommunernes Landsforening (<http://www.kl.dk/242828/> og <http://www.kl.dk/læringpaajobbet>): Afdeling for kompetenceudvikling og uddannelse på KL's hjemmeside.

Kompetenceweb (<http://www.kompetenceweb.dk/>): Hjemmeside for kompetenceafklaring.

Kompetent (www.kompetent.dk): FOA's hjemmeside om kompetenceudvikling.

LAB-Link (www.lab-link.dk): LAB-Link er et kommunikationssystem, der samler viden og erfaringer om arbejdsmiljøforhold og integrerer gammelkendte former for kommunikation (foredrag, kurser, præsentationer, artikler, pjecer etc.) med nyere, elektronisk baserede. Disse er samlet på portalen www.lab-link.dk.

Uddannelsesstyrelsen (www.voksenuddannelse.dk): Her er samlet en række links til voksenuddannelsesområdet.

Vidar (<http://www.vidar.dk/>): Offentlig uddannelse for voksne. Vidar.dk er Undervisningsministeriets database med informationer om alle offentlige voksen- og efteruddannelser.

Videnskabsministeriet – rapport om e-læring:

(http://www.videnskabsministeriet.dk/fsk/Subsites/e-laering/e-laering/rapport_05.html)

Workplace Learning Conference (<http://www.workplace-learning.net/>): Sidst der var konference var i 2003. Der kan hentes materiale fra konferencen på denne hjemmeside.